

za prestopke. Prve vrata peljejo v notrajstvo duhovnega gospodstva. Naj imenitniši kanune družih vrat so bajrama (praznika), carske mize, carskega pečata in varstva carskega nasledstva. Turki imajo dva velika cerkvena praznika, ktera bajram imenujejo. Velki bajram (arabsko id el fitr, to je, konec pōsta (ramazana), je po času praznovanja enak naši veliki noči, terpi navadno 3 dni; ta praznik obhajajo Turki z molitvijo in z obdarovanjem prijatlov in ubozih. Mali bajram (arabsko id el korban, to je, praznik darovanja ali ofra), se obhaja 70 dni pozneje večidel skoz 4 dni; zraven slovesne molitve kolejo Turki Bogu na čast ta praznik jagnjeta. Ta dva praznika sta edina praznika na Turškem, ob katerih nihče ne dela, so štacune zaperte, in po dokončanih molitvah ljudstvo mnogotere veselice obhaja.

Naj strašnejši vsih kanun je tista, ki določuje varstvo carskega nasledstva; v tem delu zakonika veli postava, da brat mora brata umoriti, ako bi utegnil nevaren biti nasledstvu postavnemu.

Ker je Mohamed postavil, da vsak car smé in mora umoriti vsacega žlahtnika, ki zraven njega streže po carski oblasti, se ni čuditi, da je tudi po postavi dovolil, da se zamore Turk s kervarino (kervavim dnarjem) odkupiti, ako je kakega človeka ubil, ali mu oko izbil, noge zlomil itd.

(Dalje sledi).

Novičar iz slavenskih krajev.

Iz Gorice. * Med mnogim lepim blagom, ki je na ogled postavljeno v naši kmetijsko-obertnijski razstavi, dopade ogledovavcem posebno ura, ktero je goriški urar Alojzi Brajant izdelal, in ki spričuje bistro glavo mojstra, ker gré in vendar je ni treba navijati s ključem. Ta ura, ki v posredku meri 3 pavce, stoji na naklonjeni kamniti ploši, po kateri se počasi navzdol pomikuje in v ti premiki, pa ne da bi se okoli osi svoje zasukala, ure kaže. V dvakrat 24 urah, ko pride doli do konca svojega tečaja, je iztekla, in zdaj ni treba nič drugega storiti, kakor jo spet gori postaviti. Znajdba ta spričuje res bistroumno glavo znajdenika, vendar bo le lepa igrača ostala. — Milodarno napravo za gluhomutce iz dolgov rešiti, katerih ima na svojem poslopi še 10.000 fl., so zložile blagoserčne gospé v Terstu, Gorici in Istrianskem veliko lepih ženskih izdelkov za loterijo, za ktero se bo srečkalo 8. aprila v Terstu. Obstoji pa ta loterija iz 45.000 srečk (lozov), ena srečka veljá 20 krajc. Če se vse srečke spečajo, kar milodarni napravi iz serca želimo, bo skupšina znesla 15.000 fl. Srečnikov bo 800. Vrednost vsega blaga, ki je bilo podarjeno za ta namen po miloserčnih gospéh in gospodih, znese blizo 7000 fl. Številke srečnih srečk se bojo naznanile po vradnih časopisih vsih austrijskih dežel.

Iz Zagreba. 15. dan t. m. bo veliki zbor naše kmetijske družbe, s katerim bo tudi razstava kmetijskih pridelkov združena. Med drugimi pomenki se bo zbor tudi o tem posvetaval: kako bi se dala kupčija horvaškega in slavonskega vina bolj na noge spraviti, in kaj naj bi bilo storiti, da se ptujim vinom pot v domačo deželo bolj zabrani.

Iz Zadra. Gosp. Ivan Danilov, pridni vrednik nekdanje „Pravdonoše“ je za učitelja narodnega jezika na c. k. gimnazii v Zadru izvoljen.

Novičar iz mnogih krajev.

Po cesarskem ukazu od 11. listop. ima tudi na Horvaškem in Slavonskem, kar ju ne spada pod vojaško oblastnijo, od 1. septembra 1854 spodnjoo-austrijska mera in vaga postavno veljati. — Po razpisu ministerskem od 18. listop. ima od 1. maja 1854 po vsem cesarstvu, razun lombarško-beneškega kraljestva in vojaške krajine, Dunajski vatel v štacunah za mero veljati. — Cola prosta vvoznja pšenice, turšice in ovsu v lombarško-beneško deželo je po vikšem dovoljenju do konca sušca podoljšana. — Konec tega mesca pridejo nemške papirnaté šestice (Münzscheine za 6 kr.) popolnoma ob veljavjo; naj se jih tedaj znebi kmalo, kdor jih ima še kaj. — Po naznanilu Dunajske banke je znesla njena zaloga v srebru mesca listopada 44 mil. in 966.083 fl., bankovcev pa je bilo med ljudstvom za 193 mil. in 298.483 fl. — Število advokatov za Erdeljsko (Siebenbürgen) potrebnih je za zdaj določeno na 120; ker pa se jih dozdej ni še dostojno za te službe oglasilo, je c. k. ministerstvo pravosodja razpis po vsih nemško-austrijskih deželah s tim pristavkom dovolilo, da zamorejo tudi taki advokacije debiti, ki nimajo vsih po izpisu od 14. maja 1852 terjanih lastnost. — Kakor popred v Serbii, tako je zdaj tudi v Bosno in vse turške dežele prepovedano orožja in streliva iz austrijskega cesarstva vpeljati. — Veliki škof v Vidmu (Udine) je v tamošnem seminšču učilnico kmetijstva ustanovil. Je pa ta učilnica prva v duhovnem učilišču, in v prid kmetijstvu je želeli, da ne bi ostala edina. — Na Marskem se zmiraj bolj razširja goveja kuga. Leta 1834, ko je bil vrednik Novičavno ob tem času iz Dunaja v Berno o zadevah goveje kuge poslan, je poginilo za to kugo čez 30.000 goved na Marskem; — naj bi se ne primerila spet tolikšna nesreča! — Neki velik vinsk kupec je poslal unidan svojega opravilnika v Pešt po 25.000 veder rude čega vina, ki bo nadomestovalo slavno Bordsosko kapljico. — Kralj parski je osnoval nov časten red pod imenom „Maksimilianov red za vede in umetnosti“; med 6 Austrianci, katerim ga je podelil, je tudi naš slavni grof Aleksander Auersperg (Anastazi Grün), prevoditelj slovenskih narodnih pesem. — Iz Turškega se ni zvedilo te dni nič posebnega; za veliko bitev se pripravljajo Rusi in Turki, in ker je vreme suho in lepo, se utegne kmalo veči vojska vneti. Na vlaškem bregu ni nek nobenega Turka več; Omer-paša ima glavno stanišče v Razgradu nad Šumlo. Ruska barka „Wladimir“ je na črnem morju vzela Turkom dvé barki, Turki pa so blizo terdnjave sv. Nikolaja grozno zdelali rusovsko vojno barko „Gromonos“, ki je ljubljenska Menčikova. Zmiraj več Europejcev se pridružuje turški armadi, tako da se kakor nekdanj pri babilonskem turnu slišijo ondi jeziki skor celega sveta; v Azii je Klapka poveljnik laške in ogerske čete, Wisoki pa poljske. Rusovski car je vzel te dni vés svoj dnar (čez 8 milijonov fl.), ki ga je imel v angležki banki naloženega, nazaj, in tudi iz francozke banke ga nek misli vzeti. Dragina je v Carigradu sila velika, ker za same angležke in francozke barke se potrebuje vsak dan čez 20.000 funtov mesa.

Vprašanja.

(Iz orientalskih pregovorov.)

- Kaj je dobiček? — dobro delati.
- Kaj škoda? — med neumnimi živeti.
- Kaj zguba? — zamujeni čas.
- Pogúm naj večí? — hudega se bati.
- Kaj je bogastvo? — svoje delo umeti.
- Kaj sreča? — ne po svetu iti.